

HARKU VALLA TEATAJA

Harku valla
ametlik hääle-
kandja. Ilmub
kaks korda kuus.

Neljapäev,
19.12.2013
Nr. 24(344)

Teen kõik endast
oleneva, et Harku vald
saaks sadama.

ERIK SANDLA
Abivallavanem

Rahulikke jõule ja tujuküllast aastavahetust!

Harku Vallavolikogu
Harku Vallavalitsus

Vallamaja pühade ajal

20. detsembril oleme avatud kell 8.00-14.30.

23. detsembril oleme avatud kell 8.00-15.00.

31. detsembril oleme avatud kell 8.00-13.00.

24., 25., 26., ja 27. detsembril on vallamaja suletud.

Harku vallavalitsus

Valla noormees on aasta kabetaja

Eesti Kabeliit valis lõpeva aasta parimad noored ja täiskasvanud mängijad. Muraste küla elanik, mitmekordne Eesti meister **Andreas Tulva** on parim noormees.

ALLAR VIIVIK
vallaleht@harku.ee

Selle aasta parim mees on Raivo Rist ning naiskabetaja Piret Viirma. Aastate mängija tiitli sai Heinar Jahu.

Tänavuse spordiaasta parim neiu on Janet Tamm. Parima noormehe autahvli võitis kultuuriminister Urve Tiiduselt vastu Andreas Tulva Harku vallast. Noormees tuli minikadettide Euroopa meistri-võistlustel 5. kohale ning sama vanuseklassi maailmameistri võistlustel 6. kohale.

Lisaks võitis ta neli Eesti meistritiitlit erinevates vanuseklassides. Andreas Tulva sai tänavu veebruaris 13-aastaseks.

“Eestis tänavu konkurente polnudki. Aasta oli üldjoontes hea,” ütleb isa ja treener Tarmo Tulva. “Võib-olla võinuks Andreas mõne tiitlivõistluste medali ka võtta. Aga kõik saavutatud on korralik,” lisab ta.

Uue aasta plaanides on sarnaselt tänavusega rahvusvahelise kabe EM ja MM. Samuti Eesti meistrivõistlused vene ja rahvusvahelises kabe.

Tarmo Tulva kinnitusele võiks poeg enda tasemega mängida veelgi rohkem, kuid

Andreas Tulva sai Eesti parima noorkabetaja tiitli esimest korda. Allar Viivik

piiri seavad rahalised võimalused.

Harku vallast näib kasvavat veelgi tublisid noorkabetajaid. Nimelt juhendab Tarmo Tulva igal kolmapäeval Tabasalus kaberingi. Praegu võtab sellest osa 13 last ning ka uued huvilised on teretunud.

“Murastest või Suurupist ei peagi jõuluks või jaaniks kuhugi mujale sõitma. Külades on toredaid ettevõtmisi ja koostegemisi,” ütleb Andrus Saliste. Käes hoiab ta presidendilt saadud auhinnavalatarnat.

Allar Viivik

Muraste külaseltsi juht sai presidendi tunnustuse

Novembri lõpus sai vabatahtliku töö eest valla teenetemärgi Rein Kuusik Murastest. 8. detsembril tänas president Toomas Hendrik Ilves Pärnus Eesti tublisid vabatahtlikke. Harkust sai Eesti Külaliikumise Kodukant tunnustuse Muraste külaseltsi eestvedaja Andrus Saliste.

ALLAR VIIVIK
vallaleht@harku.ee

Mehe äramärkimise põhjendusest võib muuhulgas lugeda: “Andrus ja Muraste on sünonüümid. Andrus on teerajaja. Tema järel on väga raske tempot hoida. Tekib küsimus, mitu tundi on tema ööpäevas.”

“Eks oma seltsi inimesed mind esitasid. Ja toetust tuli veel mujaltki. Lõpuks valis hindamiskomisjon välja just mind,” räägib Saliste. Pärnu kontserdimajas käis mees ise kohal, et võtta riigipealt vastu rinnamärk, tänukiri ja auhinnavalatarn.

Samas tunnistab Andrus Saliste, et ka teised vallast

Vallast veel neli nominenti

- Vabariiklikku tunnustust korraldas tänavu Eesti Külaliikumine Kodukant projekti “Märka vabatahtlikke!” raames.
- Harku vallast esitati viis nominenti, kellest välja valiti Andrus Saliste.
- Lisaks esitati Helve Keel valla lastekaitse ühingust, Eneli Hinno samast ühingust ja projektist Riidekapp. Samuti Aule Kikas Muraste külaseltsist ning Väanas tegutsev Monika Iskül Eesti Skautide Ühingust.

Seitse aastat külas

Milline on küla- ja seltsielu enam kui 1600 elanikuga Murastes? Külaselts loodi 2009. aasta aprillis ning eesmärk oli rahvast liita. Koosneb ju küla viiest osast. “Põlistaludega Vana-Muraste asub Mummi trahterist üle maantee. Lisaks on

esitatud tublid vabatahtlikud väärinuks autasu. Peale Saliste oli neid tänavu neli, lisaks kogu Muraste seltsi aktiiv. Meeldivaks loeb ta ka seda, et mullu sai vallast tunnustuse Kaido Taberland.

“Tore on astuda tema jälgedesse,” ütleb MTÜ Muraste külaseltsi juhatuse esimees Andrus Saliste.

mõisa ümbrus, suvilate rajoon ning kaks uut elamute ala,” räägib Saliste. Seltsi juhatuses on esindatud kõikide kantide inimesed. Enamus neist on saanud kohalikeks viimastel aastakümnetel. Nende hulgas ka Andrus Saliste.

Mustamäel üles kasvanud mees kolis valda 2006. aasta lõpus.

“EKS OMA SELTSI INIMESED MIND ESITASID.”

Suurim ülevallaline tegu, mis kutsuti ellu Muraste rahva eestvedamisel, on seltside ja teiste vabakondade ümarlaud. Täna-seks on ümarlaud igati

elujõuline ning tegus. Lisaks käib aktiivne suhtlus ja tähistatakse erinevaid tähtpäevi. “24. veebruari paiku toimub öömatk ja seda iga ilmaga. Mullu käis kohal vähemalt 150 huvilist. Alati tähistame ka vastlapäeva,” loetleb mees. Lisaks peetakse jaanipäeva. Tuleval aasta tahetakse see korraldada koos Ilmandu vanatehnika- ja saunaklubi rahvaga.

Saavad kooli ruumid

Lisaks seisab tuleval aastal ees külaseltsi viies sünnipäev. Pidu lükkub tõenäoliselt hilissügisele, kui peaks valmima Muraste koolihoone. Sinna saab selts ka päris esimesed enda ruumid. Praegu käivad koosolekud, käsitööringid ja muud üritused mööda aktivistide kodusid “külakorda”. Tuleval aastal saab Muraste ka esimese kaupluse.

Vabatahtlikkus on tore ja õilis tegevus. Millist palgatööd teeb aga Andrus Saliste? “Töötan Springmani Reklaamikojas. Valmistame muuhulgas silte ja kleeibiseid kütuse- ja autofirmadele ning kaubanduskeskustele,” ütleb Muraste külaseltsi juht.

Volikogu hakkab menetlema eelarvet

Harku vallavalitsus edastas volikogule Harku valla 2014. aasta eelarve eelnõu, mille kohaselt on kavandatud järgmise aasta põhitegevuse tuludeks 15,8 mln ja kuludeks 13,4 mln eurot.

VELLO VIIBURG
Ahivallavanem

Valla põhilise sissetulekualika, tulumaksu laekumise kasvu prognoositakse konservatiivselt 2% ehk 11,7 mln eurot. Kuna elanike arv on 2013. aasta jooksul vähenenud, tuleb kasvu prognoosisse suhtuda ettevaatlikult. Maa- ja metsamajanduse eelarvesse 1,2 mln eurot ning laekumisi kaupade ja teenuste müügist 1,16 mln eurot. Riigieelarvest eraldatakse Harku vallale ca 1,6 mln eurot, põhiliselt hariduskuludeks.

Põhitegevuse kulude osas on kõige enam kasvanud haridus- ja sotsiaalkulud vastavalt 6,5% ja 16,8%. Kasvu põhjuseks on palga tõstmine valla hallata olevate asutuste töötajatel ning lastehoiu tasu määra suurendamine 160 eurolt 200 eurole kuus. Võrreldes 2013. aasta eelarvega on vähenenud kulutused vallamajanduse ja keskkonnakaitse eelarveosades.

Investeeringuid on järgmisel aastal kavas teha 6,6 mln euro eest, millest 4,4 mln tehakse laenurahast, 1,8 mln omavahenditest ja ca 800 000 toetuste arvel. Suuremad objektid, mis 2014. aastal valmivad, on Harku valla Ühtekuuluvusfondi veemajandusprojekt, mille kogumaksumus koos toetusrahadega on üle 43 mln euro; Muraste kool koos selle juurde kuuluva taristu väljaehitamisega kogumaksumusega 3,2 mln eurot ning Vääna tall-tõllakuur (spordisaal) kogumaksumusega 880 000 eurot.

Alustatakse ka Vääna mõisakooli rekonstrueerimist, milleks on saadud toetust üks miljon eurot Euroopa majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismist. Omaosaluse kulud selleks tööks 2013. aasta eelarves on 300 000 eurot. Remont lõpetatakse 2015. aastal.

Lisaks kaetakse valla eelarvest Muraste Piiirivalvekolledži juures asuva Meriküla reoveepuhasti renoveerimistööde omaosalus 2014. ja 2015. aastal 314 000 euro ulatuses. Renoveerimiseks on osahing Strantum saanud Keskkonnainvesteeringute Keskuselt toetust 1,6 mln eurot.

Kohustusi võetakse juurde 2014. aastal 4,4 mln eurot ning tasutakse 812 tuh eurot. Võetud kohustuste tasumiseks tuleb aga järgnevatel aastatel planeerida juba suuremaid summasid. Näiteks 2015. aastal kasvab see juba 1,4 mln euroni.

Arhitekt Aivi ootab normaalset kevadet – et soovid ja taotlused projekteerimisega alustamiseks jõuaksid temani õigeaegselt.

Ülo Russak

Arhitekti jõulusoov

Möödunud kevadel kuhjus valla arhitektile tööd nii palju, et kõigi soovijate taotlusi saada projekteerimistingimused, mis on ehitusprojekti koostamise aluseks, ei jõutud õigeaks ajaks rahuldada.

ÜLO RUSSAK
vallaleht@harku.ee

Kas nüüd on jõutud tööga jälle järje peale?

Vastab vallavalitsuse arhitekt Aivi Kukke: “Ühest küljest on see muidugi hea, et inimesed jälle projekteerimistingimusi taotlevad ja ehitama hakkavad. See kinnitab, et majandus kulgeb normaalsel rööbastel. Teisalt on halb, kui kõik taotlejad tulevad oma soovidega arhitektide juurde kevadel. Aprillist juunini tuli vallamaja peaaegu 10 taotlust päevas! Võrdluseks, et tavapäraselt saame kümme taotlust nädalas.

Seaduse järgi on ühe taotluse menetlemiseks aega 30 päeva. On selge, et kui kuu ajaga tuleb arhitektidele paar-sada projekteerimistingi-

muste taotlust, siis me tähtajaks ei jõua. See suurendas aga veel pingeid – telefonid hakkasid vihaselt helisema.

Kas aasta lõpuks on arhitektidelt ka mõni hea uudis?

Hea uudis, lausa rõõmusõnum on see, et detsembri alguseks likvideerisime kevadest jäänud ülipika järjekorra. See oli meile suur õppetund järgmiseks kevadeks, milleks tuleb meil paremini valmis olla.

DETSEMBRI ALGUSEKS LIKVIDEERISIME KEVADEST JÄÄNUD JÄRJES.

Mida teha, et aasta 2014 oleks targem kui möödunud?

Soovitaksin kõigile, kel plaanis järgmisel aastal ehitusega alustada, hakata taotlusi oma projekteerimistingimusi juba täna. Siis jõuame me need ka vastavalt seaduses ette nähtud kalendrikuuga väljastada. Projekteerimistingimused ei kohusta inimest millekski, samuti ei pea ta nende eest midagi tasuma.

Samas tahan rõhutada, et kui maaüksusel, kuhu soovitakse rajada ehitist, kehtib detailplaneering, siis see on ehitusprojekti koostamise aluseks ja järelikult projekteerimistingimusi taotlema ei pea. Vallavalitsuse detailplaneeringute osakonna spetsialistid saavad saata detailplaneeringu ka digitaalselt, samuti saab vallamajast ka paberkanalid kopeerida. Soovin südamele panna, et alati, kui ost või ehitamine ees, palun tulge ja tutvuge detailplaneeringuga selle olemasolul. Palju on olukordi, kus ei olda teadlikud detailplaneeringust ja ehituslikest tingimustest.

Projekt on inimesel arhitekti käest juba tellitud, aga valla arhitekt kooskõlastust anda ei saa, kuna projekt ei vasta detailplaneeringu tingimustele.

Aga mõni jõulusoov?

Jõulutuled võiksid meie kodusid kaunistada ja valgustada kasvavatel puudel kodu-aias. Hoidkem metsa ja loodust meile kõigile nautimiseks!

Jäätmejaam kui taaskasutuskeskus

Lisaks sellele, et Tabasalu jäätmejaama saab tasuta jätta mitmesuguseid majapidamises tarbeks muutunud jäätmeid, leiab sealt ohtralt taaskasutuskauka.

LEMBE REIMAN
Valla keskkonnaspetsialist

Tabasalus Kooli tn 5a asub jäätmejaam, mis on avatud igal neljapäeval ja reedel kell 14 kuni 19 ning laupäeval ja pühapäeval kell 10 kuni 15. Jäätmejaam on suletud 26.12.2013. Jäätmete üleandmiseks tuleb pöörduda jäätmejaama töötaja poole. Jäätmejaama tasub külastada ka taaskasutusest lugu pidavatel inimestel. Avatud on taaskasutuse ruum, kust igaüks võib vajadusel võtta endale sobivaid asju. Sealt võib leida erinevaid korralikke majapidamises tarvilikke esemeid alustades kiikhobust ja 3-liitristest purkidest, lõpetades mööbli ning kasutatud riietega.

Jäätmejaamas võetakse eraisikutelt tasuta vastu:

- sõiduauto vanarehve (kuni 8 tükki),
- kompleksseid elektroonikaromusid (külmkapid, pesumasinad, elektripliidid, televiisorid, raadiod jms),
- jääkõlisid ja õlifiltreid,

õliseid pühkmematerjale (kuni 20 liitrit),

- värvi-, liimi-, laki- ja lahustijäätmeid jaepakendis (kuni 10 liitrit),
- elavhõbelampe (kuni 10 tükki),

- aegunud ja kasutuskõlbmatuid ravimeid ja muid meditsiinilisi jäätmeid (kuni 2 kg),
- kemikaale ja pestitsiidide jäätmeid (kuni 10 liitrit),

- elavhõbekraadiklaase ja muid elavhõbedat sisaldavaid jäätmeid (kuni 2 kg),
- patareisid ja akusid (piiramatus koguses),

- vanapaberit ja pappi,
- segapakendeid,
- plastijäätmeid,
- vahtplasti,
- lehtklaasi,
- vanametalli,
- töötlemata puitu,
- sorteeritud ehitus- ja lammutusjäätmeid, nagu betoon, tellised, plaadid ja keramikatooted,

- kasutuskõlbuliku mööblit,
- aia- ja pargijäätmeid (kuni 0,4 m³).

Tasu eest võetakse vastu: suurjäätmeid (18,85 eur/m³),

- sorteerimata ehitusjäätmeid (18,85 eur/m³),
- aia- ja pargijäätmeid (11,50 eur/m³),
- eterniiti (44,85 eur/m³).

Harku valla pensionäride jõuluüritus tõi rõõmu

Kui sai teatavaks, et tänavu toimub jõuluüritus tavalisest erinevalt – kõik Harku valla pensionärid üheskoos, tekitas see teavitus suurt huvi ja eeldas arvukat osavõttu.

Jõuluõhtu oli varakult planeeritud teise advendipäeva eelõhtule, 7. detsembrile.

Kõigepealt ühine suur, pidulik söömaaeg Tabasalu koolisöökla ja sealt tellitud suurte bussidega Oleviste kirikusse Dave Bentoni jõulukontserdile. Meie pensionäridele on igal aastal organiseeritud kauneid üritusi Tiia Spitsõni poolt, kes oma tulekust saati Harku valda tööle on võitnud pensionäride suure lugupidamise.

Koolimajas ootasid meid kaunit kaetud jõululauad. Hea tööga juba üle Eesti kuulsaks saanud kooli kokad koos abilistega olid andnud oma parima. Neid tänati suure aplausi ja kinkidega. Imestasime, kuidas ühte koolimaja söögi-saali mahtus nii suur hulk inimesi korraga. Rahvas oli heas tujus, vestlused sujusid ja aeg möödus kiiresti.

Edasi liikusime koolimaja autoplatsile. Jagunesime vastavalt elukohtadele bussidesse, et ka kõik kaugel tulnud hiljem koju tagasi jõuaksid. Kirik oli külastajate ootel ja üsna pea alustas Dave Benton oma eriti hoolikalt valitud jõululauludega. Saateks oli huvitav orkestripillide kooslus, millega hästi sobisid ka tütarlaste ansambel ja partnerlauljad.

Eesti kõrgeima torniga

Oleviste kirik.

Vikipeedia

kiriku võlvide all oli imeline kõla, mis lausa lummas ja sobis Dave'i lauludega. Kõik etteasted õnnestusid, kõlades kaunit. Koduteel, istudes bussides, mõtlesid paljud meist sellest, kuidas kaugel Arubalt tuli üks mees Eestisse. Jäi siia, löi pere. On juba toonud tunnust oma lauludega nii meil kui ka kaugel piiride taga.

Oleme tänulikud Harku vallale ja vallajuhtidele, kes ei pidanud paljudeks meie üritust abistada ja tulid koos meie ka Oleviste kirikusse. Suur tänu ka bussijuhtidele ja kõigile ürituse õnnestumise abistajatele.

Loodame, et ka uuel, 2014. aastal meie veld suudab pensionäride suurt hulka üllatada nii toredasti.

Mõtteid meeleolukast üritusest pani kirja
EHA SULLING
Pensionär

KÜSTTLUS

Mis jäi meelde möödunud aastast?

MARIANN KASELE
Vallavalitsuse konsultant

Lõppeval aastal olid väga oluliseks sündmuseks kohalike omavalitsuste valimised. Rahvas sai välja öelda oma arvamuse kohaliku võimu kohta, kas ollakse sellega rahul või...

Arvan, et Harku vallale läksid valimised hästi igas mõttes. Kõik kulges suhteliselt rahulikult. Samas sai suurima toetuse varemgi võimu teostanud erakond. Järelikult olid valijad oma seniste juhtidega rahul. Aga ka värskendust on vaja. Ja nüüd juhib valda koalitsioon. Isiklikult elust rääkides – sain oma neljaaastasele Robertile Rannamõisa lasteaeda koha. See oli meie mõlema jaoks oluline sündmus.

VALDIK KASK
Tutermaa küla elanik

Peagi möödub aasta on olnud väga muutusterohke. Tipp hetki ja tegemata asju pole veel kõiki kokku löödud. Kuid sellegi poolest võib aastaga üldiselt rahule jääda. Soovin kõigile imelist jõuluaega ning põnevat, särtsakat ja edukat uut aastat!

ERVIN JÜRISO
Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja

Hariduselus oli kindlasti tähtsaimaks sündmuseks Vääna-Jõesuus kooli avamine – uues majas alustas kooliteed 70 õppurit. Muraste kool sai nurgakivi – see pole vähem oluline. Ja Vääna kool sai mõisamaja renoveerimise toetuseks miljon eurot. Tabasalu Gümnaasium tõusis oluliselt Eesti gümnaasiumite pingereas. Nii et hariduselus oli palju positiivset. Ka kasvas valla õppurite arv 115 õpilase võrra. Meie koolides õpib nüüd 1252 õpilast.

Isiklikult elust rääkides, siis – tütrel lähevad hästi õpingud Saksamaal Altena ülikoolis. Lõpetas kaubanduse erialal teise kursuse parima tulemusiga.

ROBERT MIRSKI
Valla arhitekt

Töid ja toimetamisi on olnud palju. Aasta oli tegemisi tihedalt täis. Valla jaoks on tähtsad kaks planeeringut. Esimene on Tilgu sadama oma, millega nähti vaeva 20 aastat. Teine oluline tegu on valla üldplaneering, millega alustati aastal 2001.

Abivallavanem Erik Sandla uue üldplaneeringu ees.

Ülo Russak

Erik Sandla: “Harku vald muutub merele avatuks!”

Valla uus üldplaneering, mille koostamist alustati 2001. aastal, hakkas keh-tima käesoleva aasta 17. oktoobrist, mil eelmise volikogu selle oma viimase istungil kehtestas.

ÜLO RUSSAK
vallaleht@harku.ee

Kuigi kõik kooskõlastusintantsid (keskkonnaamet, maa-valitsus) olid läbitud, jäi ometi üles mitmeid vaideid.

Mis saab edasi?

Harku abivallavanem Erik Sandla: “Ei saa eitada, et nii pikka aega koostatud ja kooskõlastatud üldplaneering on tänaseks juba natukene vana-nenud. Aga esimene üldplaneering, mis kehtis valla arengu-dokumendina aastast 1996, ei olnud enam vastavuses praeguse olukorraga – sellel pol-nud näiteks isegi rohekoridore peal, mis meil juba ammu eksisteerivad. Endise üldplaneeringu alusel võiks vald kasva-da kuni 50 000 elanikuni. Nüüd kehtestatud üldplaneeringut tuleb võtta alusplaanina, mida hakkame edaspidi täpsustama. Fikseeritud on alad, kus arendus jätkub, ja näidatud on paigad, kus arendajatel pole midagi teha – ees on rohekoridorid ja miljööväärtuslikud alad.

Iga valla inimene võib nüüd üldplaneeringu maakasutusplaaniga tutvudes täpsustada, kas ta võib oma krundile ehitada uue hoone või on tegemist rohealaga, kus ehitustegust ette ei nähta. Kehtiva üld-

planeeringu alusel saab vald kasvada kuni 25 000 elanikuni. Rohkem pole meil realselt ressursse.

Milline oli elanike tagasiside, näiteks sotsiaalmeedias, uue üldplaneeringu kehtestamise kohta?

Ütleksin, et valdavalt positiivne. Aga kuna üles jäid vaideid, siis ainult positiivne see olla ei saa. Rahul polnud need kodanikud, kelle õigusi uus üldplaneering kitsendab. Kes elab näiteks nüüdseks kehtestatud rohekoridori alal ja ei saa oma krundile enam uut maja ehitada. Rahul polnud ka nii mõnigi arendaja, kes lootis kuskile miljööväärtuslikku piirkonda uut elamurajooni hakata arendama, aga üldplaneering suurejoonelisele kavale kriipsu peale tõmbas. Rahul on need inimesed, kes soovivad Harku valla säilimist kauni looduse ja reostamata keskkonnaga elupaigana.

Mis on need vaideid, mis üles jäid?

Jagaksin need kolme suuremasse gruppi. Kõige hiljem, tehnoloogia arenguga tekkinud vaideid hõlmavad tuulikuparke. Uue üldplaneeringu koostamisel oli meil see teema üleval – arendajad tahtsid tuulikuparke rajada Türisallu, endise rake-tibaasi territooriumile ja Keila jõe luhale. Elanike vastuseisu tõttu jäid need alad arendajatest puutumata.

Nüüd on tehnika ja tehnoloogia arenenud, pisemaid tuulikuid soovitakse püstitada

tiheasustusaladele, oma krundile või isegi maja katusel. Generaator ei tekita enam erilist müra, aga tihti kaasneb sellega valgusreostus. Teemaplaneeringuga tahamegi välja töötada üldised tingimused, kuhu ja kuidas tohib elektrigeneraatorit püstitada ja kas tiheasustusalale üldse tohib seda teha ilma detailplaneeringuta.

RAHUL POLNUD NII MÕNIGI AREDAJA, KES LOOTIS MILJÖÖVÄÄRTUSLIKKU PIIRKONDA UUT ELAMURAJOONI ARENDADA.

Üldplaneeringus puudutasiid mitmed vaideid ka meie miljööväärtuslikke alasid. Kas ehitus- ja arendustegevus neil aladel on lubatud?

Tahamegi teemaplaneeringuga nüüd täpsustada ehitamistingimusi miljööväärtuslikel aladel, Rannamõisa metsas, kus nii arendajatel kui praegustel kinnistuomanikel on suur soov laiendada ehitustegevust. Mitmed kinnistuomanikud tahavad oma kunagisi väikesed suvilaid suurteks majadeks ümber ehitada. Teemaplaneeringuga tulebki täpsustada, kui suuri ehitisi tohib sinna rajada, millised eritingimused peavad seal olema, et säiliks piirkonna miljööväärtus.

Mille kohta tulevad veel teemaplaneeringud?

Kindlasti peame teemaplaneeringud tegema liiklusmaa-

dele, sätestama avalikud teed. Mitte kõik maaomanikud ei taha, et nende krunti lõikav tee oleks avalikus kasutuses. Aga tihtipeale nõuab seda avalik huvi. See puudutab ka kergliiklusteid. Näiteks on siiani maaomandi vaide tõttu rajamata Muraste-Vääna-Viti vaheline teelõik. Kui see rajatud saab, ühendaks kergliiklustee Vääna-Jõesuud Haabersti ringiga.

Peale üldplaneeringu kehtestamise avas lõppev aasta valla ees teisigi arenguperspektiive.

Eelmise volikogu viimane koosmis kehtestas üksmeelselt ka Tilgus sadama detailplaneeringu, mis oli algatatud juba 2006. aastal. Nüüd tuleb leida Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kaudu raha sadama projekteerimiseks ja ehitamiseks.

Sadama suurus ei vasta enam küll algselt kavandatule – 130 miljonit kroonilt (8,3 miljonit eurot) on ehitusmaht kai ja akvatooriumi arvelt vähenenud ja nüüdne maksumus on ligi 60 miljonit krooni (3,8 miljonit eurot) – sealjuures on võimalus sadamat välja ehitada mitmes etapis.

Abivallavanemaks saades andis Erik Sandla lubaduse, et üldplaneering saab kehtestatud. Kas nüüdse nelja aasta lubadus võiks olla – Harku vald saab sadama?

Lubada võin, et teen kõik endast oleneva, et Harku vald saaks sadama, muutuks merele avatud vallaks.

KÜSTTLUS

BIRGIT TIISLER
AS-i Prolexplast tegevjuht

Möödub aasta oli väga tegus ja mitmed projektid leidsid lahenduse. Norra koostööpartneriga suurendasime ekspordimahtu uute toodetega. Selle aasta tipp hetkeks võime lugeda, et aasta lõpuga täitub meie ettevõtte 20 aastat. Selle aja sisse mahub nii mõndagi.

Aasta võib lugeda kordaläinuks ja uueks aastaks on seatud juba uued eesmärgid ja uued katsumused. Plaanime olla senisest veel edukamad.

KARIN POPS
Kultuuri- ja spordispetsialist

Kindlasti läks väga hästi korda Tabasalu päev – külastajaid oli rohkem kui 6000. Samuti hakkasid populaarsust koguma mitmed täiesti uued üritused, mille korraldamist meilt järgmiselgi aastal taas oodatakse – näiteks tänavakorvpalli võistlused, koolide ühine jooksukross ja lasteaia turvaorienteerumise päev. Lastele õpetati, kuidas ohu korral käituda.

Hea meel on, et tütre finantsõpingud Hispaanias lähevad hästi, samuti sain ühe toreda tüdruku tädiks.

KAIE FEDER
Ettevõtja Tabasalust

Aasta 2013 oli rahulik. Kõik, mis plaanitud, sai ka tehtud. Meie pere tipp sündmus jäi küll eelmisse aastasse, kui avasime Käsitöökambri uksed. Selle aasta sügisest algasid Käsitöökambri tagatoas õpitoad. Iseenesest on ju vahva, kui on olemas koht, kus enda tarbeks saab tarkusi koguda. Saavad kohalkäijad targemaks, saavad ka tegijad kogemusi juurde.

EDDI TOMBAS
Vääna-Jõesuu koolijuht

Möödunud aastast jäid meelde mõnus suusatalv, esmakordne mäesuuskade allapanek ja sõidunauding Kiviõlis. Samuti talvine tõus Norra kõrgeimasse tippu ja Comeniuse programmiga reis Austriasse. Aasta tipp hetk oli Vääna-Jõesuu kooli avamine.

Ka oli põnev rannavolle finaali Võsul, kus ainult ühepunktise vahega õnnestus tul-la Lääne-Virumaa veteranide meistriks. Kuna töökoha vahetus nõudis ka suvist panustamist, jäid maakodus asjad veidi ripakile.

Jõulukuusk too kodulähedasest metsast!

Jõuluaeg sunnib taas paljusid inimesi mõtlema jõulupuude hankimise peale. Üks esimesi valikuid on otsus – kas päris looduslik puu või plastikust jõulukuusk.

TOOMAS KELT
Eesti Metsaseltsi kommunikatsioonijuht

Üsna tihti reklaamitakse plastikuks kui “loodussõbraliku alternatiivi” looduslikule kuusele. Emapilgul tundub selline lähenemine olevat õige – plastikuks on kasutatav aastaid ja nii pole vaja maha raiuda ühte kasvavat puud. Siiski hoiatavad looduskaitse organisatsioonid (näiteks Greenspace) selle eest, et selline “loodussõbralikkus” on lõppkokkuvõttes loodusele kahjulikum, kui ühe loodusliku noore kuusekeste tuppa toomine.

Nimelt tuleb arvesse võtta, et plastikuks valmistatakse polüvinüülkloriidist (PVC), mis on üks levinuimad plastid maailmas. Seda toodetakse peamiselt naftast ning nii kasutatakse taastumatuid loodusvarasid. Samuti on ühe plastiku tootmine väga energiamahukas.

Rohelise maailmavaate üks eestkõnelejaid, keemikuharidusega Marek Strandberg on arvutanud, et kui tonni plasti tootmiseks kulub umbes 30 000 kilovatti (mis on ühe palju elektrit kasutava eramu aastane elektritarbimise maht) energiat ja ühe plastiku tootmiseks kulub umbes viis kilo plasti, siis on selleks vajalik energiahulk võrdne 40 kilogrammi puiduga. Ja kuna plastiku tootmiseks kasutatakse peamiselt Hiinas ja Taiwanis, siis lisandub Eestisse transpordiks vajalik energiakogus.

Ka on väga problemaatiline plastikuksede hävitamine. USAs hinnatakse ühe plastiku kasutuseaks 5-6 aastat, kuid tegelikult on plastiku materjal PVC looduses peaaegu hävinatu. Selle põletamisel eraldub aga loodusesse hulgaliselt mürgiseid aineid, nii et tegelikult on ühe plastiku kahjutu hävitamine äärmiselt kallis tegevus. Plastiku matmise korral säilib see aga peaaegu igavesti.

Ohtu võib kujutada ka plastiku kasutamine. Nimelt kasutatakse kuuse tootmisel mitmeid lisaaineid, mis muudavad PVC painduvamaks ja annavad sellele värvi. Tihti sisaldavad need lisaained pliid, nii et USAs on soovitatud lapsi plastiku eemal hoida ja olla ettevaatlik võltspuult pudeneva tolmu osas.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kuigi loodusliku jõulupuude saamiseks tuleb maha raiuda elav puu, ei ole see keskkonnale kuigi ohtlik tegevus. Seda enam, et tänapäeval pärinevad paljud linnades müüdavad jõulupuud spetsiaalsetest kasvandustest.

Kui on Eestis soov endale ise jõulupuude metsast tuua, siis RMK pakub selleks omapoolse võimaluse (www.rm.ee/kuuseke). Need kuused kasvavad kohtades, kus kuuseke kauaks püsima ei jääks (liinialused, kraaviperved jne) ning kahju metsale on olematu.

Aastal 1760 valminud 22-meetrine kivitorn on nüüdsest külaseltsi rendil ja hoolitsuse all. “Järgmisel aastal on ukseid huvilistele lahti,” lubavad Anne-Ly Mitt ja Kristiina Rasina-Lõhmus.

Allar Viivik

Suurupi Selts saab tuletorni endale

21. novembril otsustas vabariigi valitsus, et Suurupi ülemise tuletorni kinnistu antakse rendile MTÜ-le Suurupi Selts. MTÜ saab kasutada torni ja selle ümbruse krunti, et tutvustada ehistist külalistele.

ALLAR VIIVIK
vallaleht@harku.ee

Tegemist on esimese tuletorniga Harjumaal ja kogu Eesti mandriosas, mille kohalik külaselts saab enda kasutusse.

MTÜ eestvedajad, Suurupi tuletornivahtide tütre Anne-Ly Mitt ja Kristiina Rasina-Lõhmus ütlevad, et ministrite tasemel on asi tõesti otsustatud. Kuigi lepingut veel 455-ruutmeetrise krundi kasutamise kohta sõlmitud pole. See kirjutatakse alla majandus- ja kommunikatsiooniministri alluvuses oleva veeteede ameti ja Suurupi Seltsi vahel ning tõenäoliselt esimesel poolaastal 2014. Augusti kolmandal pühapäeval toimub juba viies tuletorni päev ning loodetavasti on selleks ajaks asjad korras. “Aga otsus ise on meeldiv,” tunnistavad õed.

Osa piletirahast riigile

Kuidas jõudis külaaktiiv nii kaugele, et sai tuletorni rendile? “Taotlusi on esitatud kokku kolm. Esimese tegime veeteede ametile aastal 2010. Viimase tänava sügisel,” ütleb seltsi juht Anne-Ly Mitt.

2010. aasta taotluse ajal puudus Eestis tornide rentimise praktika. “Hiiumaal olid küll rajatised antud kohalikele

Külamaja ootab edasiehitamist

- Muuseumi- ja külamajahoone asub ülemise tuletorni kõrval. Täna on seal tehtud PRIA Leader programmi rahastuse toel kahe esimese ehitusetaapi tööd. “On lammutatud ja puhastatud. Katus on peal, ehitatud vahelaed ja seinad. Hoonel on ees ka uued aknad,” räägib Anne-Ly Mitt.
- Lisaks on ehitatud küttesüsteem ja hoonel on uus põrand. Rajatud on elektrisüsteem ja maja-alune kanalisatsioonivõrk.
- Majja rajatakse lisaks muuseumiruumidele infopunkt, kogukonna saal, köök ja tualett. Ette on nähtud ka invaliididele. Kokku jätkub tööd viieks ehitusetaapiks.

omavalitsustele, kes rentisid need omakorda edasi,” lisab Rasina-Lõhmus.

“ALUMISE TORNIGA ON ASJAD KEERULISEMAD.”

Esimene vabaühendusele kasutada antud torn on Kihnu. Mullu septembris andis valitsus selle SA-le Kihnu Kultuuriruum. Uksed on seal lahti

tänavu 30. aprillist. Suurupi on seega teine taoline vabaühendusele antud torn.

Mida peab aga tegema, et saaks rajatises ja selle ümbruses majandada? Mitt ütleb, et sõlmitakse tähtjatu riigivara kasutamise leping. Keh-testatakse kasutustasu suurus 10 protsenti torni tutvustamise ja külastamise piletimüügi-käibest aastast, kuid mitte vähem kui 1800 eurot. Tasutakse kõik riigivara kasutamisega seotud kõrvalkulud. Torn jääb endiselt riigi valdusse ning tuli plingib tipus iga ilmaga 24 tundi.

Puit olgu kindlustatud

“Muuseumimaja” meil praegu veel ei ole. Ekspositsioon ning esemed asuvad torni korrustel. Ruumi õnneks seal on ning rajatis on turismile sobiv,” leiab Mitt.

Sarnaselt ülemise kivitorniga taotleb selts rendile ka mõned kilomeetrid eemal rannikul seisvat meremärki. Ametlikud dokumendid anti ministereeriumile üle tänava sügisel. Kuid praegu pole otsust veel langetatud. “Alumise torniga on asjad keerulisemad. Et rajatis on ehitatud puidust, siis on seal erinõuded tuleohutusele. Pidime võtma isegi kindlustuse pakkumise,” selgitab Anne-Ly Mitt.

Ometi käib alumises ehk Eesti vanimas töötavas puitmajakas aktiivne seltsielu. Selle kõrvalhoones korraldatakse laste muinasjutu-kunstimõtteid.

Korraldatakse käsitöö- ja kitarrimänguringe ning koos käib naiskoor.

HEAK

Põnevad ühistegevused üle Eesti ja sinu kodukohas

Selle aasta Ühisnädala eesmärk oli kutsuda inimesi üles ise midagi oma kodukohas korraldama ning tõmmata tähelepanu juba toimuvale.

PAULA KOPPEL
Ühisnädala projektijuht Harjumaal

Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus (HEAK) koostöös Kodanikuühiskonna Sihtkapitali ja Harju maavalitsusega korraldas seitse algatust üle maakonna ning tegi reklaami veel 14 ettevõtmisele.

Meie soov oli suurendada kodanikuaktiivsust kohalikul tasandil ning haarata vabaühendustesse uusi inimesi.

Leian, et üks suuremaid oskusi elus on võime olemasolevatest ressurssidest see kõige parem välja võluda. Ka toimunud nädalast jäi kõige enam kajama vajadus olemasolevat rohkem märgata. Korraldasime küll ise mitmel pool foorumeid ja töötubasid, kuid sai selgeks, et märksa olulisem ja jätkusuutlikum on juba tegutsevate ühenduste ettevõtmistele tähelepanu tõmbamine. Kodanikuühiskonna arenemise juures on ju kõige olulisem, et kodanikud ise enda vajaduste eest seisaks ja oma elukeskkonda arendaks. Sestap näeme, et järgnevatel aastatel kulutame vähem ressurssi ise ürituste korraldamisele ning suuname rohkem energiat juba olemasolevale tähelepanu tõmbamiseks.

Projekti juhina oli mul väga hea meel vabaühenduste positiivse tagasiside üle nende tegevustele tähelepanu tõmbamise osas. Selgelt tuli välja, et meil on ühine nägemus, mida järgmisel aastal ellu viia.

Linn tulevikuks

Omavalitsusmajas toimus Tulevikulinnamäng, kus nägemust Harjumaal tulevikust kujundasid noored ja omavalitsuste ametnikud. Mängu eestvedaja Lianne Ristikivi kommenteeris: “Tulevikulinna mäng teeb eriliseks noorte ja ametnike koos tegutsemise. Harjumaal Tulevikulinna mäng toestas veel kord, kuidas noorte lennukad ideed aitavad realistlikuks kujundada ametnike elukogemust ja praktilised teadmised. Mäng õpetas kindlasti nii noortele kui ametnikele koostööd ja kompromissile jõudmist, kuidas arvestada üksteisega ning aktsepteerida erinevaid vaatenurkasid. Sellised noorte ja ametnike ühised arendusseminarid kohalikul tasandil võiksid omavalitsuste algatusel kindlasti saada harjumuspäraseks tööviisiks, et leida uuenduslikke lahendusi, aga ka suurendada kogukonna sidusust.”

Sakust pärit osalise Annete Trummi muljed: “Tulevikulinna mängul osalemine oli minu jaoks esmakordne kogemus, kuna olen siin tööl alates selle aasta septembrist. Julgen öelda, et see projekt aitas mul nii meeskonda sisse elada kui ka Harjumaal kodanikuühenduste olukorra end paremini kurssi viia. Ootan juba uusi kokkupuuteid ja tegemisi!”

just seda õiget ideed, millele püsima jääda. Ma arvan, et see projekt on kasulik, ja kui ka kõik ideed ei võida, siis jäävad need inimestele meelde ja keegi võib siiski ka midagi korraldama hakata. Ma arvan, et selliseid programme peaks veel olema või kui ongi, siis need kuidagi inimestele rohkem lähemale tuua, sest kui ma poleks kuulnud sellest mängust oma emalt, siis ei teaks ma arvatavasti siiani sellest mitte midagi. Aga nüüd, kui ma tean, mis see on, ja kui ma kohal olen käinud ja kogemusi saanud, ütlen vaid, et see üritus on väga positiivne ja huvitav ning kindlasti väga tore kogemus. Kui see peaks korduma, soovitan kõigil kindlasti osa võtta.”

Mängiti parlamenti

26. detsembril toimus Maardu Gümnaasiumis Euroopa Parlamendi simulatsioon Epp Adleri juhtimisel. HEAKi venekeelsete MTÜde konsultant Jekaterina Gvirdžišvili vahendab osalenute muljeid: “Gümnaasiumi noored rõhutasid, et kui neile oleks samamoodi mängu formaadis seatud teisi kodanikuõpetuse teemasid, siis oleks õppimine palju huvitavam, selgem ja lihtsam. Noored kogesid situatsioone, kus alguses on kõik arusaamatu ning pole millelegi toetuda, kuid hiljem tekib selgus. Just nagu elus, kus midagi täpselt ette näha on raske. Väärtuslik oli ka see, et paljud noored julgusid kindlalt väita, et tänu kogemusele said nad aru, mis valdkonnad ei sobi neile üldse ning millega nad tegelda sooviks. Karjääriplaneerimise vaatevinklist see oli ülitähtis tulemus.”

JÄRGNEVATEL AASTATEL KULUTAME VÄHEM RESSURSSI ISE ÜRITUSTE KORRALDAMISELE.

Mõned päevad hiljem toimus Tallinnas venekeelsete vabaühenduste foorum, kus noorte töötoas prooviti foorum-teatrit. Jekaterina räägib ka Tallinnas toimunud: “Tänu foorum-teatri meetodile teadustasid noored sügavamalt, et kõik algab endast – ainult läbi enda muutmise on võimalik ümber kujundada maailma enda ümber. See ei ole küll lihtne, kuid proovida võib! Märkamisväärtne oli see, et töötoast võtsid osa nii Ida-Virumaa kui ka Tallinna noored ja tulemusena avaldati soovi suhtlemise jätkata. Korraldajad teevad kõik endast sõltuvat, et luua tingimusi selle initsiatiivi toetamiseks.”

Minu jaoks oli Ühisnädala korraldamine senises HEAKi töös üks suuremaid ettevõtmisi, kuna olen siin tööl alates selle aasta septembrist. Julgen öelda, et see projekt aitas mul nii meeskonda sisse elada kui ka Harjumaal kodanikuühenduste olukorra end paremini kurssi viia. Ootan juba uusi kokkupuuteid ja tegemisi!”

JÕULUD

Moosikampaania Murastest

Muraste külaselts algatas novembris koduste hoidiste kogumise aktsiooni. Kokku toodi hoidiseid-mahlu pea 75 purki, lisaks pödrakonserve ning koduseid õunu. Soovime tänada Vääna Jahiseltsi jahimehi, üheksat pere, kes oma sahvri kodusoojust jagasid. Ettevõtmise algatajateks olid Katre Kuusik Muraste külaseltsist ning Helve Keel Harku Valla Lastekaitse Ühingust, kellega koostöös valiti välja pered, kellele magus pannkoogimoos koju viidi. Siirad tänud ka Katrele ja Helvele!

MARTINA MAMONTOV

Kogutud moosipurgid puu all. Muraste külaselts

Detsembris toimus Tabasalu koolis traditsiooniline päkapipäev. Esinemas on tüdrukute koor õpetaja Piret Puusta juhendamisel. Tabasalu ÜG

Jõulud on kohal ka Vääna Mõisakoolis. Joonistuse autor on Madli Mai Pöldveer 2. klassist. Vääna MK

Retke lõpus võis lõkkel viinereid küpsetada. Lastekaitse ühing

Jõuluretk Vääna-Jõesuus

Sel aastal kogunesid Harku valla lastekaitse ühingu jõuluretkelised Vääna-Jõesuu uude koolimajja, et koos meisterdada ja jõuluvana vastu võtta. Kooli ümbruses sai läbida vahva retkeraja, kus tuli lahendada mitmeid ülesandeid ja oma võimeid proovile panna. Retke lõpetuseks võis lõk-

ke kohal viinereid küpsetada ja soojasamiseks teed juua. Suur tänu Vääna-Jõesuu kooli pererele, kes kõik suured ja väikesed lahkelt oma ruumidesse lubas. Aitäh kõigile osalejatele! Teiega oli vahva koos toimetada!
HARKU VALLA LASTEKAITSE ÜHING

Tabasalu Lions Klubi korraldab jõululaata juba kuuendat korda.

Jõululaada esinejate paraadi lõpetasid Hendrik Sal-Saller ja Erko Laurimaa oma suurepärase akustilise kavaga.

3x TLC

Tabasalu Lions Klubi jõululaat

14. detsembril toimus Tabasalus juba kuuendat korda Harku valla heategevuslik jõululaat. Laada korraldajaks on maailma suurimasse rahvusvahelisse heategevusorganisatsiooni kuuluv Tabasalu Lions Klubi koostöös Harku vallavalitsuse ja mitmete lahkete sponso-ritega.

KALLE VIKS
Tabasalu Lions Klubi

Laadalisel ei lasknud end puuduvast ja alles päev hiljem saabunud lumevaibast häirida – pehme ilm ja kutsuv lõkkel tuli tekitasid laadaplatsil tõelise jõulumeeleolu. Traditsiooniliselt oli kohal reibas jõuluvana ning avaras telgis kohtusid rohked laadakülalised nii juba tuttavate kui ka uute müüjatega.

Müügiks pakuti peamiselt jõululauale sobivaid toidukaupu, omavalmistatud käsitööd ja kauneid jõulukuuski. Tühja kõhu peletamiseks pakkusid lionsid värskelt küpsetatud pannkooke koduste moosidega ning uudisena ka menukaks osutunud hapukapsapüreesuppi. Tuju aitasid kõrgel hoida igan pooltunnil üles astunud

kohalikud lauljad ja tantsijad. Jõululaada esinejate paraadi lõpetasid Hendrik Sal-Saller ja Erko Laurimaa oma suurepärase akustilise kavaga. Enne kontserdi algust selgus ka loosiratta peauhinna – Toyota RAV4 kasutusõiguse – võitja, kelleks oli Helen Hiie.

KOGUSIME LAHKELT VALLARAHVALT LIGI 1500 EUROT HEATEGEVUSRAHA.

Talvekontserdi ja heategevusliku jõululaada tulemusena kogusime lahkelt vallarahvalt ligi 1500 eurot heategevusraha, mida kasutame vähekindlustatud perede abistamiseks ja andekate noorte edasise arengu toetamiseks. Suure panuse eest kontserdi ja jõululaada õnnestumisse täname oma rohkeid koostööpartnereid: Harku vallavalitsus, Homeyard, Karumaa, Osvald Catering, Effie Käsitöökamber, Koduekstra, MP-reklaamtrükk jpt. Täname ka kõiki esinejaid ja laadalisi, kes leidsid aega kohale tulla ja anda oma panuse piirkondlikku heategevusse.

Lõppeval aastal mahtusid Tabasalu Lions Klubi heade tegude hulka suusavarustuse

Loosiratta peauhinna – Toyota RAV4 kasutusõiguse – võitis Helen Hiie.

soetamine emata pere kahele lapsele, nelja andeka noore õpingute toetamine nii Eestis kui ka välismaal ning osalemine mitmetel talgutel – nt Eesti Vabadusvõitluse Muuseumis. Heategudega jätkab Tabasalu Lions Klubi ka järgmisel aastal ning mitu kohalikku heategevusprojekti on ka hetkel töös. Väga oodatud on aga kõigi vallaelanike ja ettevõtjate panus – olgu siis hea teo või rahalise panuse vormis (MTÜ Tabasalu Lions Klubi heategevuskonto number on 10220085249012).

Kammerkooril oli tegus aasta

Tabasalu Kammerkoori jaoks on lõppema hakka-va aasta kõige kiiremad ajad just praegu, detsembrikuus.

MAI AINSALU
Tabasalu Kammerkoori dirigent

See kollektiiv on tegutsenud juba 13 aastat ning on selle ajaga palju kasvanud, arenenud ja muutunud. Esimestel aastatel anti kontserte peamiselt koduvallas ja vahel harva ka teistes Eesti paikades. Nüüdseks on osaletud korduvalt välisfestivalidel, kontser- te on antud paljudes kontsert- saalides ja kirikutes. Seda nii Eestis kui ka välisriikides. Sageli esinetakse koos Tabasalu Muusikakooli õpilaste ja õpetajatega.

Koor merel

Käesoleva aasta detsember algas kammerkoori jaoks suure adventikontserdiga Tallinna Kaarli kirikus. Eesti Segakooride Liidul on kaunis traditsioon tähistada adventiaja algust oma liikmeskooride ühiskontserdiga. Seekord leidis sündmus aset 7. detsembril. Teist aastat järjest on Tabasalu Kammerkoor astunud üles iseseisva kavaga, laulnud ühendkooris ning mõned laul- jatest on osalenud ka keeruka- ma repertuaariga koorilaulu- õpitoas.

Järgmine suurem ettevõtmine oli koorikontsertide sari Tallinki Rootsi laeval.

Lavastus nägi ette, et kahel järjestikusel öhtul esineb lae- va meelelahutusprogrammi ühe osana mõni laulukollektiiv. Meie koori jaoks olid sellised öhtud 11. ja 12. detsember. Kammerkoori mõlemad kont- serdid kujunesid meeleolu- kaks ning õnnestusid kenasti. Seda kinnitas ka publiku hää- lekas kaasaelamine.

Laulud koduvallas

Suurima rõõmuga laulab kammerkoor siiski kodukandi kuulajatele. Laupäeval, 14. detsembril, korraldas LC Ta- basalu juba kuuendat korda heategevuslikku jõululaata. Kõigil kordadel on Tabasalu Kammerkoori lauljad andnud ettevõtmisse oma panuse väi- kese kontserdi näol.

Saabuva pühapäeva, 22. detsembri öhtul kell 18.00 esi- neb kammerkoor koos Tabasa- lu Muusikakooli noorte muu- sikutega Rannamõisa kirikus. Kõik on oodatud kuulama!

Usun, et lõppev aasta oli sisukas ja põnev nii koorilaul- jate kui ka meie publiku jaoks. Ka sel aastal saime tegutseda tänu Harku vallavalitsuse ja Tabasalu Kultuuriseltsi toele. Aitäh! Kauneid pühi!

Tabasalu Kammerkoor laul- mas Baltic Queenil. Erakogu

Vääna mõis kunagi ja tänapäeval.

Erakogu/Wikipedia

Heategevus mõisa-ajal

Tänapäeval suhtume heategevusse enesest-mõistetavalt. Lugedes allpool ühte mälestuskildu, võime tõdeda, et teisiti ei olnud see ka enam kui 100 aastat tagasi, kui elasime siin Eestimaal kõrvuti koos baltisakslastega.

MARIS VIISILEHT
SA Vääna Mõis

Vääna mõisaomanike viimastest perekonnast pärit Constance von Stackelbergi mälestustes on kirja pandud järgmine lugu.

Jõulukingituste jagamisest Vääna koolilastele

Palvemajas leidis aset jõulukingituste jagamine koolilastele. See andis meile, mõislastele, nii palju tegemist. Kõigepealt tuli ömmelda 200-250 paberkotti. Seda oli nii palju! Väga täpselt ja suurima ettevaatlikkusega panime kottidesse piparkoogid, õunad ja kompvekid. Suurtesse pesukorvidesse panime igale koolile eraldi täpselt üleoletud osa pakkidest. See toimus vabal pärastlõunal palvemajas. Oli juba pime, kui pidime korve ja

kotte kandma. Need sisaldasid pisiasju, millest iga laps hoolib.

Palvemaja ruum oli tihe-dalt täidetud. Paremal pool kõnepulti oli üks kool ja teisel pool teine kool. Siis esitas iga õpetaja jõulukõne. Lapsed laulsid vähem või rohkem vabalt väga raskeid jõululaule – need pidid tingimata olema mitmehäälsed –, ja nii edasi, kuni võis kingituste väljagamisega algust teha.

Kõigepealt tulid kooliõpetajad, kes said koti maiustustega ja ümbriku koos rahakingi ja kiitusega laulu eest. Siis tulid lapsed. Kui seal oli ka ainult väike vihikuke või üks pliiaats või krihvel või midagi muud, oli laste rõõm ometi suur. Seda tundsin ma käesurumisest ja käesuudlustest. Siis lauldi veel üks jõululaul. Jõulupuul süüdati tuled ja paljuhäälnel

“Suur tänu!” kõlas läbi ruumide.

See oli elamus paljudele lastele kaugetest küladest kui ka meile.

Constance von Stackelberg sündis Väänas 1886. a ja suri Hamburgis 1961. a. Nende sündmuste toimumise ajal oli ta arvatavasti 12- aastane.

SPORT

Teateujumises mitu medalit

6. detsembril toimusid Keilas Harjumaa koolidevahelised teateujumisvõistlused, kus oli esindatud ka Tabasalu kool mitme võistkonnaga erinevates vanuseklassides.

4.-5. klasside arvestuses sai TÜG tüdrukute võistkond 2. koha. Teatevõistkonda kuulusid Kristin Mäemurd, Grete Anette Treimann, Jana Tugo ja Anett Kimask.

4.-5. klasside poisid tulid 3. kohale, võistkonnas Ranel Rannik, Robin Küttis, Indrek Ilves ja Stefan Sedman.

8.-9. klasside tüdrukute seas saavutati esikoht. Võidukasse võistkonda kuulusid Katrin Glück, Eva Liisa Oks, Gitta Kuhi ning Reelika Tüür.

LEA ILVES
TÜG kehalise kasvatusõpetaja

Jõulurõõmu ei maksaks laenuga osta

Detsembris kuuleme-näeme aina rohkem laenu-pakkumiste reklaame. Kuigi lisaraha võib tunduda ahvatlev, ei maksa ahvatlusele uisapäisa järele anda. Laenu eest kingituste soetamine teeb ostud sinu jaoks kallimaks ning sul tuleb järgnevatel kuudel laen tagasi maksta.

HELI LEHTSAAR
minuraha.ee toimetaja

Kuna laen ei ole kingitus, vaid rahaline kohustus, siis mõtle esmalt sellele, kas laenuvõtmine on hädavajalik? Võib-olla on võimalik kulusid kärpida, oma sääste kasutada või lisatööd teha, et laenata poleks vaja?

Kindlasti tuleks hoiduda kiirlaenu ehk SMS-laenu võtmisest. Esiteks on SMS-laenu del väga kõrge intress. Teiseks tuleb laen tagasi maksta lühikese aja jooksul, tavaliselt mõne kuuga, mis aga võib probleeme tekitada. Mõtle sellele, et kui sul täna ei ole piisavalt raha, nii et pead laenama, siis kas oled kindel, et paari kuu pärast on su majanduslik olukord nii palju parem, et saad tagasi maksta nii laenu kui ka kopsakad intressid?

Toome näite ühe kiirlaenufirma kodulehelt: laenates kolmeks kuuks 500 eurot, tuleb iga kuu tagasi maksta 265 eurot. Kokkuvõttes läheb laen maksma 795 eurot ning aastane intressimäär on lausa 236%. Seega kiirlaenu mitte ei lahenda rahamuresid, vaid hoopis süvendab neid.

Teiste tarbimiseks mõeldud laenu puhul, mida pakuvad nii pangad kui teised laenuandjad ning mille intress ja muud tingimused on SMS-laenudest üldjuhul soodsamad, tasub endale aru anda, et tegemist on rahalise kohustusega. Muide, ka järelmaks, mida jõulueelsel ajal näiteks tehnikakaupade müüjad oma tooteid reklaamides välja hõikavad, pole muud kui laen ehk kohustus. Seega tuleb laenuvajadus ja oma rahalised võimalused hoolikalt läbi mõelda. Kui järeldad, et laenu oleks siiski vaja, tasub teada rusikareegleid, et laenust ei saaks üle jõu käiv õudusunenägu.

Laenu rusikareeglid

Esiteks küsi endalt: kas oled kindel, et sul on edaspidi kindel, regulaarne ja piisava suurusega sissetulek laenu-maksete probleemivabaks tasumiseks? Arvuta oma võimalused laenukalkulaatoril läbi: kas soovitava laenusumma koos intresside tagasi maksmine on sulle jõukohane? Kindlasti ei peaks laenama maksimaalselt võimalikku summat, mida laenuandja pakub, vaid arvestama enda võimalustega!

Teiseks ära otsusta uisapäisa esimese silmahakanud reklaami põhjal, vaid võrdle eri-

Jõulude ajal tarbitakse tavalisest rohkem, mistõttu ei tohiks pühade meeleolus rahaasju tähelepanuta jätta.

Allar Viivik

nevaid pakkumisi. Tarbimiseks mõeldud laene pakuvad nii pangad kui teised laenuandjad (sh SMS-laenu pakkujad), samuti on kauplustes järelmaksuga ostmise võimalus. Järelmaksu andja aga pole üldjuhul kauplus ise, vaid kauplus pakub järelmaksu koostöös mõne laenu andva panga või muu äriühinguga.

Kuna laenuandjaid ja laenu-liike on palju, on ka intress, lepingutasu, laenu summa ja tähtaeg ning muud tingimused erinevad. Seda ka siis, kui laenu nimi on sama – näiteks väikelaen või tarbimislaen. Seetõttu tuleb erinevaid pakumisi uurida ja neid omavahel võrrelda, et endale kõige sobivam leida.

Saatan peitub detailides

Kolmandaks süvene ka nüanssidesse, sest nagu öel-

dakse: “saatan peitub detailides”. Näiteks uuri, kas intressi arvutatakse laenujäägilt või laenusummalt. Kui intressi arvutatakse laenusummalt, tähendab see sinu jaoks suuremaid kulusid intressidele, sest hoolimata sellest, et oled laenuperioodi jooksul osa laenu juba tagasi maksnud, arvestatakse intressi ikkagi veel kogu laenatud summalt.

KINDLASTI TULEKS HOIDUDA KIIRLAENU EHK SMS-LAENU VÕTMISEST.

Samuti uuri, kuidas saad laenuperioodi jooksul lepingut muuta – näiteks maksepuhkust või maksegraafiku muutmist taotleda. Üldiselt tuleb lepingu muutmise eest maksta.

Vaata hinnakirjast või küsi

teenindajalt ka seda, et kui peaksid laenumaksed võlgu jääma, siis kui palju maksavad laenuandja poolt sulle saadetakse meeldetuletuskirjad. Ühe teatise hind võib ulatuda üle kümnekonna euro.

Kuigi eelpool toodud laenuvõtmise rusikareeglid aitavad targemalt tegutseda, võiks siiski meeles pidada, et tarbimiseks laenu võtmine ei pruugi olla kõige mõistlikum. Kui jaksad igakuiseid laenu-makseid ja intresse tasuda, suudaksid sama summa ju ka säästa. Teisisõnu: teha ostud oma raha eest.

Nii laenukalkulaatori kui ka pankade tarbimislaenu intresside, lepingutasude ja muude tingimuste võrdlustabeli leiad tarbijaveebist minuraha.ee aadressil www.minuraha.ee/kasulikud-abivahendid.

PÄÄSTEAMET

KONTROLLI SUITSUANDURIT VÄHEMALT KORD KUUS

ja aita seda teha
ka oma lähedastel!

Nõuanded
ja loosimised
Facebookis

Vaata lisaks: www.suitsuandurid.ee

Müüa parkimiskoht,

Sarapuu põik, tänava
lõpus mänguväljaku juures

Hind: 2990 eurot
Tel: 507 0072
Info: www.kv.ee/2190074

Tartu mets
ostab metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis.
Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

TEATED

• Aastaringne fekaalivedu ja kuni 10 m³ kogu-
mismahutite tühendamise. OÜ Norringsen. Tel
5662 1300

• Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, hind
1,09 eur/min. Vt ka ennustus.ee

• Kaubaveod kaubikuga, kaubaruumi maht
10 m³. Tel 501 5992

• Korstnapühkija litsenseeritud teenused, kütte-
kollete kontroll, remont ja ehitus. Akti väljasta-
mine kindlustusseltside jaoks. Tel 5690 0686

• Kõik pottsepatööd: kaminad, ahjud, pliidid,
soojamüürid – remont ja ehitus. Töödel garantiid.
Tel 5665 1812, lvar

• Liugksed ja garderoobid. Hinnad soodsad.
Garantiid. Tel 502 9075

• Liugksed ja riidekapid. Abi kapi või garde-
roobi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel
522 1151, www.nagusul.ee

• Lumekoristus eraaedadest, kõnniteedelt, park-
lastest jm väikelaaduriga Avant. OÜ Hakman & Co,
tel 516 9568, oliver@hakman.ee

• Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus- ja
saetööd. Katuserennide puhastus. Tel 5551 2104,
www.puuhooldaja.ee

• Ohtlike puude ja okste langetamine. Töö kiire
ja korralik. Tööde teostamiseks kasutame tõstu-
keid ja erinevaid ronimisvahendeid. Helista tel
565 8686

• Ostame korteri või maja Tallinna piiries. Võib
olla halvast seisukorras. Tel 5820 0800

• Ostame ära teie sõiduki, mida te enam ei
kasuta. Tuleme ise järgi ja pakume head hinda.
Tel 5695 5775

• Otsin koristajat eramajja Tabasalus. Tel 506
6544

• Personaalne arvutiabi eakatele. Tel
5309 0574, Patsita OÜ

• Projekteerimine, ehituslubade taotlemine,
energiamärgised, liitumisprojektiid, tehnosüs-
teemide projektiid. Lisainfo tel 5650 9395,
erki.maire@gmail.com

• Vanametalli kokkuost, konteinerite tellimine ja
transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada
tasuta järelhaagist. Asume Tutermaal, tel
678 2055

• Väljaõppinud puudelangatja teostab ohtlike
puude ja okste raiet. Teostan puude kujundus-
lõikust. Tööd teen tõstuki ja köistehnikaga. Puude
üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta.
Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee

Reklaami või kuulutuse tellimine,
e-mail myyk@harjuelu.ee,
telefon 646 2214

**HARKU
VALLA
TEATAJA**

Väljaandja: Harku vallavalitsus, Ranna
tee 1, Tabasalu 76901, Harju maakond,
tel 600 3848, faks 600 3854.

Toimetaja: Katrin Romanenkov,
tel 606 3830,
katrin.romanenkov@harku.ee.
Reklaam ja müük:
Regina Lilleorg, tel 646 2214,
myyk@harjuelu.ee.

Artiklid ja kaastööd saata:
vallaleht@harku.ee.
Koduleht: www.harku.ee

Kujundus ja kirjastaja:
Kirilille Kirjastus AS.
Trükk: AS Printall.

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja nelja-
ndal neljapäeval. Vallaleht ei ilmu juuli-
kuus ja riigipühadel. Toimetusel on
avaldamisel õigus kaastööd lühendada
ja redigeerida.

MTÜ Tervendavad Aiad
loengusari "METS kui Tervendav aed"
15. jaanuaril 2014. a.

TOIDUMETSAD

Toidumetsade olemust ja rajamist tutvustab ning
hulgaliselt näiteid maailma eri paigust toob
permakultuuri huviline, permakultuur.ee
looja **Allan Laal**.

Kohtumiskohaks kohvik "Rohujuur" Tabasalus,
algus kell 18.00.

Pilet 8 eurot, pensionäridele ja õpilastele 5 eurot.

Palume eelregistreeruda
tervaiad@gmail.com või 503 7504.

Harku vallavalitsus teatab

Tulenevalt Harku valla ehitismääruse § 9 lõikest 1 annab
Harku vallavalitsus teada, et vallavalitsusele on esitatud
järgnev **detailplaneeringu algatamise taotlus**

Liikva külas Otsa 6 (katastritunnus 19801:001:0238, sihtots-
tarve – ärimaa, suurus 3881 m²) ja Otsa 8 (katastritunnus
19801:001:0241, sihtotstarve – ärimaa, suurus 5698 m²) maa-
üksustele. Taotluse kohaselt on detailplaneeringu algatamise
eesmärk muuta kehtiva Otsa-Mikko maaüksuse detailplaneer-
inguga (kehtestatud Harku vallavolikogu 26.04.2001 otsu-
sega nr 24) moodustatud ärimaa sihtotstarbega krundid
(Otsa 6 ja Otsa 8) elamumaa sihtotstarbega kruntideks, moo-
dustades neli uut elamumaa sihtotstarbega krunti. Harku
vallavalitsus on võtnud taotlused menetlusse, millega otsus-
tatakse planeeringu algatamine või algatamata jätmine.

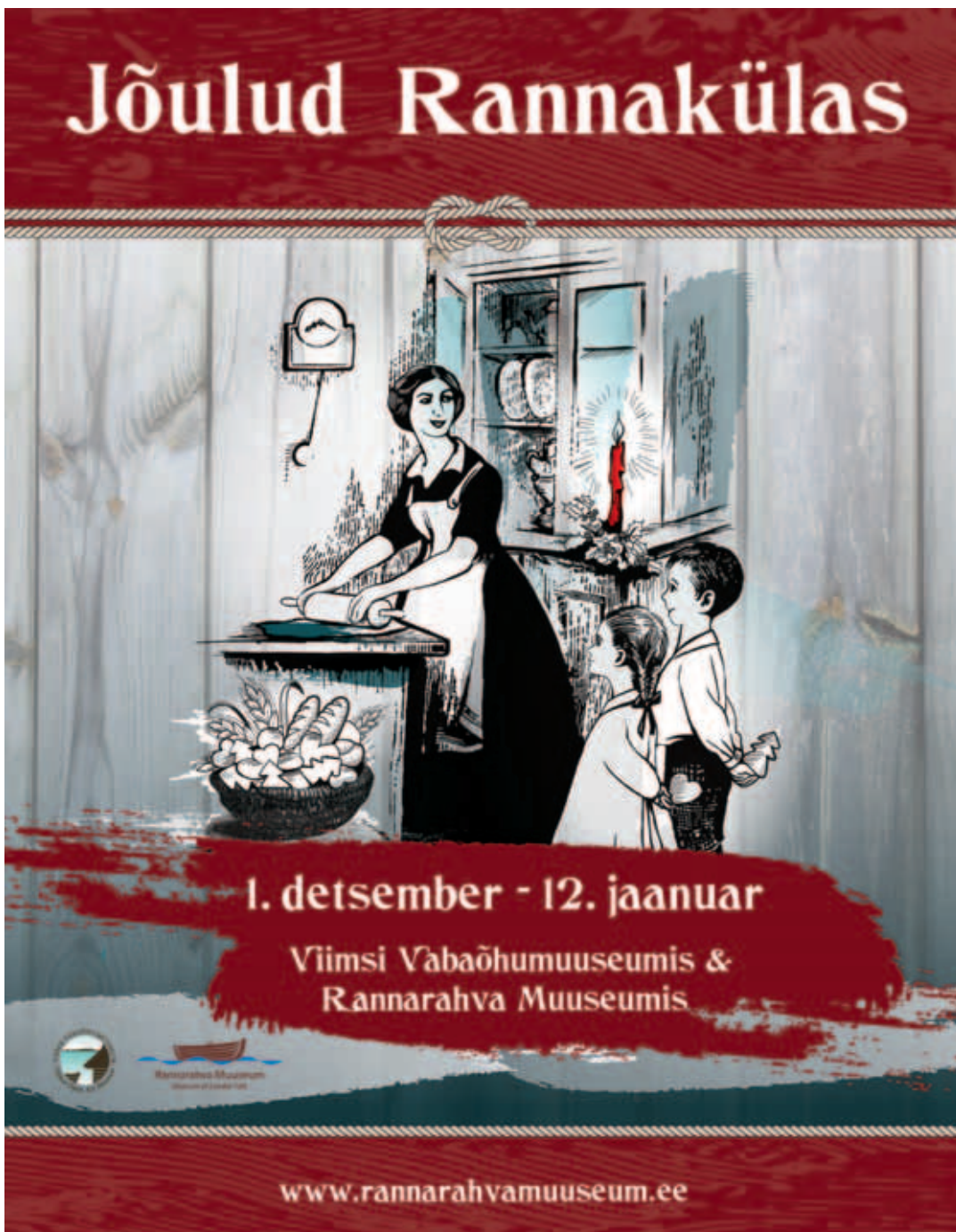
**Detailplaneeringute avalikustamise järgsed avalikud
arutelud**

23.10-20.11.2013 oli Harku vallamajas (Ranna tee 1, Tabasalu)
Tabasalu alevikus Sarapuu tn 9, Sarapuu tn 9a, Sarapuu tn
9b ja Pähkli 15 maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu
avalik väljapanek. Sellel ajavahemikul esitati detailplaneer-
ingule 2 ettepanekute ja vastuväidetega avaldust. Nimetatud
detailplaneeringu avalikustamise järgne avalik arutelu toi-
mub 02.01.2014 kell 16.00 Harku vallamajas (Ranna tee 1,
Tabasalu).

11.-24.11.2013 oli Harku vallamajas (Ranna tee 1, Tabasalu)
Ilmandu külas Kadaka tee 30 maaüksuse ja lähiala detailpla-
neeringu avalik väljapanek. Sellel ajavahemikul esitati
detailplaneeringule 2 ettepanekute ja vastuväidetega aval-
dust. Nimetatud detailplaneeringu avalikustamise järgne
avalik arutelu toimub 06.01.2014 kell 16.00 Harku vallamajas
(Ranna tee 1, Tabasalu).

**Detailplaneeringu lähteseisukohtade ja eskiislahenduse
tutvustamise avalik arutelu**

09.01.2014 kell 17.00 toimub Harku vallavalitsuses (Ranna
tee 1, Tabasalu) Muraste külas Kaarla tee (katastritunnus
19805:003:0631) maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu läh-
teseisukohtade ja eskiislahenduse tutvustamise avalik aru-
telu. Detailplaneering on algatatud Harku vallavalitsuse
30.03.2004 korraldusega nr 251. Harku vallavolikogu on
29.08.2013 võtnud vastu otsuse (nr 98) jätkata detailplaneer-
ingu koostamist ja menetlemist. Detailplaneeringu eesmärk
on moodustada kaks krunti, millest ühele antakse ehitusõigus
hooajalise hoone ehitamiseks ning ühele krundile määratakse
tee- ja tänavamaa sihtotstarve. Detailplaneeringuga kavan-
datu on kooskõlas Harku valla üldplaneeringuga. Detailpla-
neeringu materjalid on üleval kodulehel www.harku.ee ning
kogu detailplaneeringu dokumentatsiooniga saab tutvuda
Harku vallavalitsuses (Ranna tee 1, Tabasalu).

Jõulud Rannakülas

1. detsember - 12. jaanuar

Viimsi Vabaõhumuuseumis &
Rannarahva Muuseumis

www.rannarahvamuuseum.ee

Active Studio

Uus seltskonnatantsu
kursus alustab Rohujuure
Keskuses (Kallaste
Keskus 2, Tabasalu).
www.activestudio.ee
info@activestudio.ee
tel 5191 7692

AUTOTEENINDUS
TERMA
VÄRVIMINE, KERETÖÖD,
REMONT, REHVITÖÖD.
E-R 9.00-18.00
tel. 658 1242
5456 8183
AVATUDI!

Harku Valla Lastekaitse Ühing soovib kõigile väikestele ja suurtele rahulikku jõuluaega ja rõõmsat uut aastat!

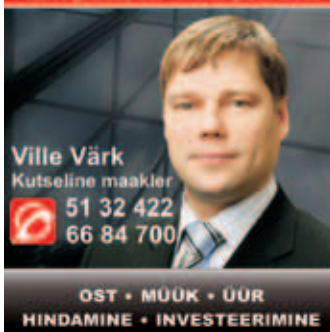
Lastekaitse ühing on läbi aastate aidanud peresid, kes on majanduslikult raskes seisus. Kogutud on küttepuid, riideid, majapidamistarbeid, toidukaupa. Kui soovid anda oma panuse koduvalla toimetulekuraskustes perede laste heaoluks, saad teha annetuse arveldusarvele 2210195525535, märksõna "Annetus".

Active Studio

kutsus lapsi tantsima!
Tunnid toimuvad Rohujuure Keskuses (Kallaste Keskus 2, Tabasalu).
www.activestudio.ee
info@activestudio.ee
tel 5191 7692

**Rahulikke pühi
ja edukat
algavat aastat!**

Vaata pakkeid: www.1partner.ee

1Partner
KINNISVARA

**võtab tööle
õpetaja.**

**Tööle asumine
veebruari 2014.**
Töösoovist palun teada
anda tel 609 8230 või
e-post info@pangapealselasteaed.ee

Rannamõisa lasteaed
võtab tööle ÕPETAJA!

Tööle asumine kohe.
Töösoovist palun teada anda
tel 603 2350 või e-post
margit@rannamoisa.edu.ee.

baranka.ee
**Rehvid
igale
autole**
Parim hind!
Uuri lähemalt: www.baranka.ee

Ville Värk
Kutseline maakler
51 32 422
66 84 700
OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE
1Partner
KINNISVARA

Täisväärtuslik kuivtoit Sinu koerale.
Sisaldab 20% lihatooteid, Omega-3 ja -6 rasvhappeid. Ilma värvaineteta.
Lisainfo: www.dogo.ee
25 kg – 39 € (1,56 €/kg)
3 kg – 6 €
Kohaletoimetamine tasuta.
Kontakt horre@dogo.ee, tel 5800 7706

TOLMETS
Tolmet Tallinn OÜ
16961
BETOONI 7A, TALLINN
WWW.TOLMETS.EE
VANAMETALLI KOKKUOST
ALATI PARIM HIND

Veoteenus

+372 529 8765
+372 5898 9898
www.cargobuild.ee info@steinar.ee

Jõululaupäeval, 24.12 toimub Harkujärve kirikus Püha Jõuluõhtu tähistamine muusikalise õhtupalvusega.

- **Trompetil: Mihkel Metsala**
- **Klaveril: Ülle Ritsbeck**

Sõnalist osa juhib EELK Tallinna Peeteli koguduse õpetaja Avo Üprus. Osalejad saavad ülevaate ka kiriku edasise kasutamise kavast. Kõik ettepanekud on teretulnud.
Harkujärve Kiriku Taastamise Selts

Tabasalu Muusikakool, Tabasalu Kultuuriselts
Rannamõisa kirikus
Pühapäeval 22. detsembril kell 18.00
Jõulukontsert
Esinevad Tabasalu Muusikakooli plokkiõõdiansambel / Natalia Kostrõkina vaskpillikvintett / Valdo Rüütelmaa saksofonikvartett / Kalev Kansa klarnetiansambel / Katri Kaasik solistid, lastekoor
Tabasalu Kammerkoor / Mai Ainsalu, Kaido Tani
Sisepääs tasuta

Sinu tee suurima maakonna jõuka lugejani!

Võta ühendust e-maili teel või küsi teavet telefonil 646 2214. Vahendame reklaame ajalehtedesse

HARJU-ELU
MAAKONNALEHT

trükiarv 4000
myyk@harjuelu.ee

HARKU VALLA TEATAJA

trükiarv 7000
myyk@harjuelu.ee

Kiili Leht

trükiarv 2000
reklaam@harjuelu.ee

KOSE TEATAJA

trükiarv 2000 ja
reklaam@harjuelu.ee

Jõelähtme vallaleht

trükiarv 3000.
reklaam@harjuelu.ee

Hinnakirjad www.harjuelu.ee.

Kokku **18 000**

Jõulumüsteerium

10. detsembril kl 19 Viimsi Püha Jaakobi kirikus
22. detsembril kl 16 Aruküla rahvamajas
27. detsembril kl 19 Tallinna Jaani kirikus
KOIT TOOME, LUISA VÄRK, ROSANNA LINTS, ALEN VEZIKO
TSELLOKVARTETT C-FAH JA KONTRABASSIL, EDUARDS GLOTOVS

HAMBARAVIKLIINIK
Haabersti Tervisekeskus
Ehitajate tee 137
Nõmme Tervisekeskus
Jaama 11
Mustamäe polikliinik
Ehitajate tee 27
Kopli polikliinik
Sõle 63
Naistekliinik/
Pelgulinna Sünnitusmaja
Sõle 23
Kuni 19. aastastele tasuta
hambaravi Eesti Hõldekassa.
Registratuur 1314
Kõikidele arstidele +372 667 0679
hambaravi@keskhaigla.ee
www.keskhaigla.ee

**11 aastat
kogemust**

Kvaliteetset kinnisvarateenust pakub
Teile kutseline maakler

50 35 680
Jaak.Eller@pindi.ee

PINDI
REALIA GROUP

IMELIST JÕULUAEGA JA TEGUSAT UUT AASTAT
SOOVIB MURASTE KÜLASELTS
MURASTE LOULAS KODUS